51815/A
Szabó M.

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSEGYETEM ÉS A PEDAGÓGIAI FŐISKOLA LAPJA

III. évf. 13. szám | 1955 július 5. | Ára 40 fillér

A helsinki találkozó megmutatta, hogy a négyhatalmi értekezlet, ha figyelembe veszi a közvélemény követeléseit, olyan Európa felépítésének első szakasza lesz, amely szavatolja valamennyi európai állam biztonságát és ezek az államok a szoros gazdasági és kulturális együttműködés útjára lépnek.

(A helsinki béke-világtalálkozó felhívásá-ból.)

A DISZ-munkával kapcsolatos feladataink a párt határozata után

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének az ifjúság közötti munka megjavításáról hozott határozata és a DISZ nemrég megtartott II. Kongresszusa újra és ismételten figyelmeztet bennünket az előttünk álló komoly nevelési feladatokra.

A POLITIKAI-ERKÖLCSI nevelés kérdéséről az elmúlt tanévben is sok szó esett, anélkül, hogy lényegesen előbbre jutottunk volna. A hiba alighanem ott történt, hogy hajlandóság mutatkozott a politikai-erkölcsi nevelés kérdéseit pusztán tantervi kérdésnek tekinteni. Kétségtelen, hogy a legtöbb egyetemen előadott tantárgy bőven hordoz magában ilyen lehetőségeket, de az a felfogás, mely a politikai-erkölcsi nevelést csak az előadásokra akarja bízni, épp olyan veszélyes, mint az a másik véglet, mely a tulajdonképpeni egyetemi munkától független feladatot lát benne s elvégzését kizárólag a párttól és a DISZ-től várja. Pedig nem lehet kétséges, hogy a politikai-erkölcsi nevelés eredményessége azon áll, vagy bukik, hogy vajon az egyetem az egyes Karok s vélük a tanszékek vezetői meg tudják-e találni a DISZ-szel azt a termékeny kapcsolatot, mely nevelőmunkánk állandó egységes és következetes érvényesítésének egyik legszilárdabb alapja lehet.

SAJNOS, ez a közös munka egyelőre még inkább csak a lehetőségek, mint a valóság világába tartozik, legfeljebb csak az alapok lerakásáról beszélhetünk. Ilyen biztos alap viszont az, hogy DISZ-szervezetünk munkájában az elmúlt évek lanyhaságával szemben az idén már sok szép jelét láttuk a kezdeményező kedvnek, a fiatalos lendületnek. Egy másik biztos alapja és jó reménysége további nevelőmunkánknak, hogy tanszékeink egyre jobban és általánosabban kezdik felismerni ennek jelentőségét.

A JÓ KEZDEMÉNYEZÉSEK azonban kissé szétszórtak és rendszertelenek. S bármilyen nagy is legyen a jószándék, bármennyire is világosak mindenki előtt a lényeges alapelvek, DISZ-szervezeteink az egyetem részéről bizony még mindig eléggé magunkra vannak hagyva, mert állami szerveink, köztük nem utolsó sorban a tanszékek, néhány dícséretre méltó kivételtől eltekintve, még mindig kis mértékben használták fel a nevelőmunkának azokat a széleskörű lehetőségeit, melyeket a szűkebb értelemben vett egyetemi és DISZ-munka összehangolása magában hordoz. Ma még csak kivétel számba megy például az, hogy a professzorok, docensek legalább időnként, a DISZ-korosztályokhoz ifjúságukkal is közel álló tanszemélyzeti tagok pedig rendszeresen eljárjanak a hallgatóink fórumát jelentő csoportgyűlésekre, tanácsaikkal résztvegyenek a felmerülő kérdések megoldásában, sőt segítsenek a problémák felvetésében is. Még kevesebb példa van arra, hogy a tanszékek komolyan érdeklődnének a DISZ-munka egyetemen kívüli megnyilvánulásai iránt s segítenének egyetemi ifjúságunk és az iparban meg a mezőgazdaságban dolgozó DISZ-fiatalok politikai és kulturális kapcsolatainak felvételében, illetve elmélyítésében.

PEDIG ÉPP az egyetemi oktatók részéről sok és vitathatatlanul jogos panasz hangzott el, arról, hogy egyetemi ifjúságunk egy részét politikai közönyösség, szűklátókörű anyagiasság, általában kispolgári langyosság jellemzi. De vajon eleget tettünk-e annak érdekében, hogy mindezeket a hibákat a maguk igazi valóságában, tipikus megjelenési módjukban is feltárjuk ifjúságunk előtt s véle együtt keressük leküzdésük módozatait? Nem egy olyan egyetemi oktatóról tudok, aki fáradt rezignációval veszi tudomásul ezeket az aggasztó jelenségeket, holott az egyetem, az „Universitas" eszméje nemcsak a tudományos munka eszmei közösségét jelenti. Jelentenie kell annak a humanitasnak állandó megvalósulását is, melyet napjainkban legtisztábban a szocialista ember neveléséért folytatott harc, a Magyar Dolgozók Pártjához, a marxizmus—leninizmus tanításaihoz, népünk forradalmi hagyományaihoz való hűség testesít meg.

ENNEK JEGYÉBEN kell egyetemünk pedagógusainak, bármilyen Karon dolgozzanak is, ifjúságunk segítségére lenni, ennek jegyében kell átadniok kiváló szakmai tudásuk mellett a maguk értékes emberségét, becsületes munkaerkölcsüket, értékes élettapasztalataikat. Egyetemünk nevelőmunkája csak akkor mélyülhet el, ha tanáraink az ifjúsággal együtt politizálva nevelnek ifjúságunk jövőjéért, a szocialista haza felvirágzásáért!

Baróti Dezső
a Bölcsészettudományi Kar dékánja

Meteorológus vándorgyűlés Szegeden

Nem azzal kezdődött, hogy június 17-én *Dési Frigyes* egyetemi tanár, a *Magyar Meteorológiai Társaság* elnöke elmondotta megnyitóját, hanem azzal, hogy a télen a Társaság választmánya elhatározta, hogy 30 éves jubileuma alkalmával megtartja első vándorgyűlését. Utána sok munka következett. Budapesten *Kéri Menyhért* főtitkár és *Kakas József* titkár, Szegeden *Mezősi József* dékánhelyettes és *Herczeg Ferenc* rektorhelyettes tett meg mindent a siker érdekében.

A vándorgyűlés egyik célja az *Éghajlattani Intézet új műszereinek* és *kutatási módszerének* a kutatómunka közben való megismerése volt. A kutatási terep kiválasztása után, már június 13-án kétszer fordult a Tudományegyetem tehergépkocsija, hogy a kutatáshoz szükséges anyagok, műszerek Algyő közelében a Tisza partjára kerüljenek. A *Vízgazdálkodási Igazgatóság* az egész észlelési időszakra egy „tanya-hajó"-t bocsátott rendelkezésükre. Amikor az észlelők legfontosabb szükségletei biztosítottuk, megeredt az eső. Ezt nagy örömmel fogadta mindenki, aki az idei kenyérre gondolt, így mi is, de bizony nagyon megnehezítette feladataink ellátását. *A szegedi Orvostudományegyetem és Tudományegyetem* sietett az eső és különösen a sár elleni felszereléssel segítségünkre. Így sikerült június 15-én 20 órakor

egy folyómeder első magyar mikroklimatológiai felvételét

megkezdeni.

Csütörtökön megindult az ország minden részéből annak a 140—150 szakembernek Szegedre való áramlása, akik időt tudtak szakítani, nem sajnálták a fáradságot, hogy megvitassák a *népgazdaságunk és népegészség-ügyünk szempontjából fontos agrármeteorológia, bioklimatológia és mikroklimatológia néhány kérdését.*

Pénteken több mint 200 érdeklődő szakember előtt hangzott el a nívós elnöki megnyitó, a szépen feldíszített Auditórium Maximumban. Az elnökségben a *MDP részéről Karácsonyi Béla* Kossuth-díjas docens, országgyűlési képviselő foglalt helyet, a *Természettudományi Kart* pedig *Koch Sándor* Kossuth-díjas egyetemi tanár dékán képviselte.

A résztvevők zöme tudományos kutató volt, néhány budapesti meteorológus szakos egyetemi hallgató, örömünkre a szegedi *Juhász Gyula szabadegyetem* néhány hallgatója is résztvett.

Komoly sikernek kell elkönyvelnünk, hogy az országnak mindazok a *számottevő kutatói*, akik munkájukban a meteorológiával szoros kapcsolatban vannak, megjelentek. Itt voltak az orvoskutatók, balneológusok, bányaorvos-, munkaegészségvédelmi- honvédorvos kutatók, higienikusok, képességvizsgálók, hidrológusok, vizi mérnökök, vízgazdálkodási szakemberek, limnológusok, erdőmérnökök, a talajtan művelői, a geográfusok, a növénytan és az agrártudományok különböző ágainak tudományos dolgozói, a csillagászok és a meteorológusok.

A vándorgyűlés célkitűzései

a következők voltak:

1. Az Alföld meteorológiai problémáinak megvitatása, különös tekintettel a mezőgazdaságra.

2. Az orvosmeteorológiai problémák feltárása, különösen a munkahelyek klimája és azok komfortja szempontjából.

Az előadók (Kéri Menyhért, Kulin István, Kerdő István, Páter János, Predmerszky Tibor) új célkitűzéseket és kutatási eredményeket ismertettek, sőt még a hozzászólók egy része is új kutatási adatokat vonultatott fel: (Aujeszky László, Bacsó Nándor, Béll Béla, Dezső Lóránt, Fekete Zoltán, Hajósi Ferenc, Jeney Pál, Koch Ferenc, Lászlóffy Woldemár, A. Nagy Miklós, Salamin Pál, Timár József, Zách Alfréd professzorok és Zólyomi Bálint akadémikus.)

Amíg az előadások folytak, a Vízgazdálkodási Igazgatóság segítségével épült a kutatások színhelyén a hajókikötő. Hajón és gépkocsin kb. 200-an keresték fel a kutatások színhelyét.

A kitűnő rendezésben lebonyolított előadóülések és helyszíni terepszemle magas tudományos színvonalon történt meg.

A „szegedi" műszerek és kutatási módszerek bemutatása eredményeként több tudományág kívánja bevezetni a megismert műszereket és a kutatási módszert.

A sikeres vándorgyűlés után már nem is marad más tennivaló, *csupán* a határozatok végrehajtása. Biztosítanunk kell a meteorológiai kutatások és eredményeknek népgazdaságunk és a dolgozók egészségvédelmében való hasznosítását. A határozatok nem hiába valók és nem jelentéktelenek. Ennek végrehajtásából az Éghajlattani Intézet is kiveszi részét és máris megkezdte az üzemek klimájának kutatását.

Wagner Richárd
egyetemi tanár

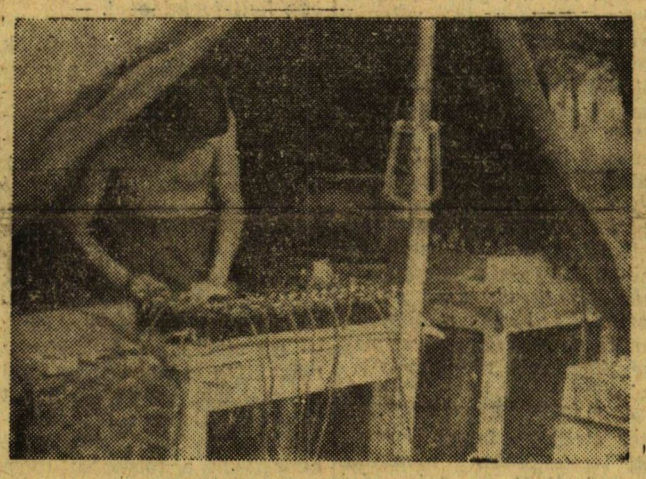

Elektromos központi kapcsoló ahol a léghőmérsékletet mérik.

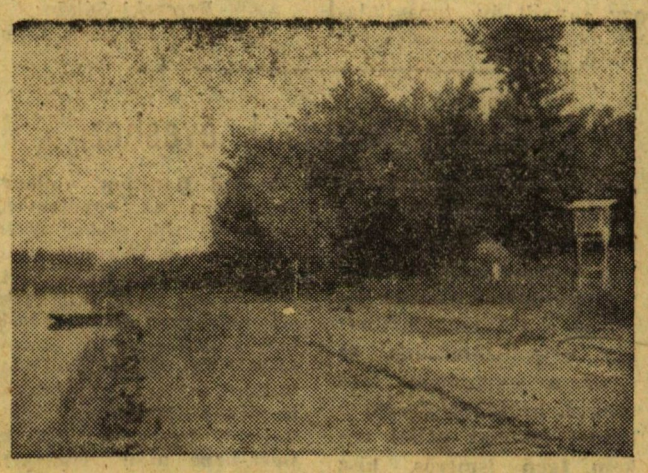

Mikroklima állomások a Tisza balpartján.

(Liebmann Béla felvételei)

Június 21—22-én meglátogatta az Orvostudományi Egyetem néhány intézetét és klinikáját a bukaresti Belgyógyászati Klinika professzora és 22-én az egyetem tanszemélyzete részére előadást tartott.

•

Több francia ifjúsági szervezet kiküldöttje indult el június 6-án háromhetes látogatásra a Szovjetunióba. A francia ifjakat a szovjet antifasiszta szövetség hívta meg. A csoport tagjai: diákok, ifjúmunkások és parasztifjak.

•

A Román Dolgozó Ifjúsági Szövetség »Szeressük a könyvet« címen ifjúsági olvasómozgalmat indított. A mozgalomban résztvevő ifjak külön jelvényt kapnak. A belépéskor kötelezik magukat, hogy a beíratkozástól számított egy éven belül bizonyos meghatározott írók műveit elolvassák.

•

A Bolgár Népköztársaság Minisztertanácsa és a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága leszállította a közszükségleti cikkek kiskereskedelmi árait. Ez volt az ötödik árleszállítás Bulgáriában.

•

Csehszlovákia 40 főiskoláján közel 50.000, tehát kétszer annyi hallgató tanul, mint a háború előtti utolsó évben. Mintegy 20.000 főiskolai hallgató lakik kollégiumban.

•

Június 14-én Párizsban befejeződött a francia—szovjet szakszervezeti bizottság negyedik ülésszaka. Az ülésszak megvitatta, milyen feladatok hárulnak a francia és a szovjet szakszervezetekre, hogy megvalósíthassák a dolgozóknak a békéért és létérdekeik védelméért folyó harcban szükséges akcióegységét, valamint a két szakszervezet dolgozói baráti kapcsolatainak kiszélesítését.

•

Csehszlovákiában az ötéves terv ideje alatt 150 nagy sportpályát, 1000 kisebb sportpályát, 150 nyitott és 4 fedett uszodát, 50 tornatermet, 30 síugró-sáncot és sok más létesítményt adtak át rendeltetésének. A felszabadulás óta 13 téli stadiont építettek.

Tiszapart

A parti homokra verődik a napfény,
Nyirfák tetejébe madárka repül,
Halász ladikázik a part fele lesvén,
Hálója a tiszta folyóba merül.
Halk szél simogatja a rügyteli ágat,
A napba tekintget egy árva bogár,
Bár nincs heve már — a sugára kifáradt,
Pár perc csak az élte s az este leszáll.

A vézna halászra az ócska ladikban
Egy tiszta leányka bogárszeme les,
Két ló fut a hídon, egy gépkocsi cikkan,
S míg árva folyónkon a bőr repedez
Leperdül az égről a nap s beleér
S végigsimogatja sebét puha-lágyan
Vígan dudorászva az esteli szél.

A parti ligetre lopódzik az alkony
S a fák üde lombja szeretni tanít,
Arcát a folyó fele tárva a parton,
Egy tiszta leány szeme les valakit.
Megmoccan a fű — a magosba kacsintgat,
A csendben ezernyi titok kacarász,
Az ég tetejébe kigyullad a csillag,
Hálója felé hunyorít a halász.

Gurszky István

Megérkeznek a kongresszus résztvevői.

Az Egyetemi Könyvtár felhívása a most végző hallgatókhoz

Kedves Elvtársak!

Tanulmányaik sikeres befejezésével életük fontos fordulópontjához érkeztek el: rövidesen elfoglalják munkahelyüket, melyet államunk bizalma biztosít számukra.

A jó szakember tanulmányai elvégzése után is képzi magát szakmájában. *A szakmai önképzés legfontosabb eszköze a könyv.*

Sok végzett hallgatóban él az ambició, hogy az egyetemen megkezdett tudományos munkálkodást tovább folytassa. Különösen a fiatal tanárokra vár egy-egy város, község történetének, irodalmi hagyományainak, néprajzi, népművészeti értékeinek, nyelvjárási sajátosságainak, természetrajzának, élővilágának feltárása. *A vidéki tudományos munkának is alapvető feltétele a könyv.*

Könyvtárunk biztosítani akarja, hogy az egyetemről kikerülő fiatal szakemberek önképzése és tudományos tevékenysége a vidéki városok és falvak könyvvel kevésbé ellátott volta ellenére se ütközzék akadályokba. Ezért lehetővé teszi az egyetem volt hallgatóinak, hogy munkahelyükön is élhetnek a könyvtár előnyeivel, elsősorban a levélbeli megkeresésre adandó *bibliográfiai tájékoztatással* és a könyvtár hatósugarába eső területen lakók számára postai úton történő *kölcsönzéssel.*

Ha igényt tart erre a segítségre, amely az önképzést, sőt az önálló tudományos kutatást is lehetővé teszi vidéki munkahelyén is, közölje új munkahelyének pontos címét az Egyetemi Könyvtárral.

Főiskolai pártalapszervezetünk nyári feladatai

AZ ELŐADÁSOK befejezésével és a májusi taggyűlés megtartásával pártalapszervezetünk évi munkája látszólag befejeződött. Nem tartunk taggyűlést és pártcsoport-értekezleteket. Az egész év folyamán megszokott, rendszeres szervezeti életünkben tehát változás következik be. *Ez azonban nem jelenti azt, hogy pártszervezetünk munkája megszünnék, vagy akárcsak csökkenne a vizsgaidőszak alatt.* Éppen azért, mert az alapszervezetet ebben az időszakban nehezebb összefogni, megnő a vezetőség munkájának fontossága. A pártcsoportvezetőkkel való egyéni beszélgetés, a párttagokkal való foglalkozás lép előtérbe, mint állandó jellegű tájékozódás a főiskolán történő eseményekről. A pártvezetőség hetenként vezetőségi ülésén értékeli a hét folyamán megtörtént eseményeket és biztosítja a pártalapszervezet munkájának zavartalanságát. Milyen fontosabb kérdések és feladatok megoldása áll a vezetőség, pártalapszervezetünk előtt?

A feladatok előterében a vizsgák figyelemmel kisérése, értékelése áll. A pártvezetőség megszervezte a vizsgák látogatását és a vezetőségi üléseken a vezetőség tagjai beszámolnak tapasztalataikról, elemzik a vizsgák menetét, eredményeit. Az egyes tárgyak gyenge eredményei, vagy egyes hallgatók vizsgaeredményei felhívják figyelmünket arra, hogy foglalkozásunk az illető tárggyal, a hallgatóval nem volt elég alapos, körültekintő. Így például jelenleg a marxizmus—leninizmus vizsgái azt mutatják, hogy az évközben többször is végzett értékelés *nem mérte fel teljes mélységében e döntő fontosságú tárgy oktatásának problémáit.* Nem figyeltünk fel több hallgató gyenge politikai tájékozottságára, éppen ezért fordulhatott elő az, hogy egyszerű kérdésekre, amelyek a napi politikával függöttek össze, helytelen válaszokat adtak. *Fokoznunk kell tehát hallgatóink politikai képzésére irányuló munkánkat.* Tapasztalhatjuk azt is, hogy a szaktárgyak szép eredményei mellett több csoportnál és hallgatónál a felkészülés marxizmusból hiányosságokat mutat. A következő évben tehát *legfontosabb feladataink egyike a marxizmus oktatásának, illetve tanulásának nagyobb figyelemmel kisérése, fokozottabb segítése lesz.*

A marxizmus-vizsgák tapasztalatai mellett másik figyelemreméltó tény az, hogy nagyobb gondot kell fordítani a hallgatókkal való *egyéni foglalkozásra.* Különösen vonatkozik ez több *szakérettségis hallgatónkra.* Bár egész évben foglalkoztunk szakérettségis hallgatóink tanulmányi előmenetelével, problémáival, a következő évben ezt a munkát is alaposabbá kell tenni.

A VIZSGÁK figyelemmel kisérése mellett másik fontos feladatunk *a felvételi vizsgák előkészítése és lebonyolítása.* A felvételi vizsgák megindulása előtt két héttel már a vezetőség megbeszélte a legfontosabb elvi állásfoglalást a felvételekkel kapcsolatban. Nagy gonddal állítottuk össze a felvételi bizottságokat, megbeszéltük a felvételek szempontjait és már napokkal előtte átadtuk a beérkezett anyagokat. Így az elvtársaknak módjukban áll alaposan áttanulmányozni a felvételre jelentkezők önéletrajzait, szociális körülményeit, tanulmányi eredményét. A felvételi vizsgákon a felvételre jelentkezettel már ezek tudatában beszélget el a bizottság. Ezzel igyekszünk elérni azt, hogy a felvételi munka alapos, körültekintő legyen. Ez azért is fontos, hiszen első évre felvett hallgatóink három éven keresztül fognak a főiskolán tanulni és *a munka eredményessége nagymértékben függ attól, hogy kiket veszünk fel.* Már az elmúlt tanév is igazolta azt, hogy a felvételi bizottságok jó munkája az egész év oktató-nevelő munkáján, a főiskola DISZ-munkáján is megmutatkozott. Arra törekszünk, hogy *minél nagyobb számban vegyünk fel jó eredményeket elért munkás- és parasztszármazású hallgatókat.* A felvételi bizottságokban a pártszervezetet képviselő elvtársaknak éppen az a feladatuk, hogy ezt a szempontot érvényre juttassák. A felvételi vizsgák menete során ezekkel az elvtársakkal többször fogunk elbeszélgetni, érdeklődünk tőlük a felvételi vizsgák tapasztalatairól, a felvételre jelentkezettek felkészültségéről személyenként is, így a felvételt eldöntő csúcsbizottság már tiszta képet alakít ki a felvételekkel kapcsolatban.

Következő feladat *a gyakorlóévet végzettekkel, az államvizsgára készülő hallgatókkal való beszélgetés.* Ezek a beszélgetések azért fontosak, mert tájékozódunk arról, hogy gyakorlóévet végző hallgatóink előtt milyen feladatok állnak, hogyan kapcsolódnak be munkahelyük pártszervezetének életébe és ezeken a kérdéseken keresztül tájékozódjunk arról, hogy milyen hibákat követtünk el az elmúlt év során, mire kell nagyobb mértékben figyelemmel lennünk, milyen kérdésekben kell hallgatóinknak nagyobbmérvű előkészítést adnunk, hogy *munkahelyükön a pártéletben szilárdabban, biztos talajon álljanak.* Ezek a beszélgetések sok esetben rendkívül tanulságosak. Egy évi munka után hallgatóink más szemmel nézik a főiskolán folyó munkát, nagyobb tapasztalattal rendelkeznek. Bár egy év nem hosszú idő a tapasztalatgyűjtéshez, hallgatóink véleményei sok esetben hasznosak. Nem egy esetben hallgatóinktól ilyenkor komoly bírálatot kapunk és egyben szempontot is ahhoz, hogy a hibákat hogyan javítsuk ki. Néhány hallgatóval való beszélgetés azért fontos, mert a kinti gyakorlati élet csalódást okozott nekik. Ezeknél az elvtársaknál keserűség, pesszimizmus jelentkezik, mert az tapasztalják, hogy méltánytalanság érte őket, nincsenek megelégedve munkahelyükkel.

A PÁRTVEZETŐSÉGNEK ezek mellett a feladatok mellett legfontosabb munkája, hogy *értékelje az egész évi pártmunkát.* Ennek elvégzése minden évben fontos azért, hogy a múlt év tapasztalatain okulva a következő évben jobb pártmunkát tudjunk végezni. A márciusi párthatározat ismeretével azonban ez a feladat az elmúlt évihez viszonyítva sokkal nagyobb jelentőséget nyer. Annak ellenére, hogy a párthatározat ismeretében már többször értékeltük munkánkat, tártuk fel hibáinkat, mégis az év befejezésével újra alapos elemzését kell elvégezni egy év munkájának. *Nagyon hasznos, ha elővesszük az elmúlt év vezetőségi üléseinek, taggyűléseinek jegyzőkönyvét.* A jegyzőkönyvek alapján áttanulmányozzuk az egyes elvtársak hozzászólásait, a hozott határozatokat és megvizsgáljuk azt, hogy milyen kérdések merültek fel, *a hozott határozatokat hogyan valósítottuk meg,* vagy melyik határozatot nem tudtuk teljes mértékben megvalósítani. Munkánk értékelésének alapvető szempontja az, hogy a pártszervezet az előtte álló feladatokat mennyiben végezte el, betöltötte-e szerepét az elmúlt év során. Munkánknak ez az alapos értékelése egyben *már előkészület a jövő tanév munkájához,* a jövő évi munkaterv elkészítéséhez. Ezzel a munkamódszerrel láthatjuk meg azt, hogy *a határozatok végrehajtásának ellenőrzésére már nem fordítottunk oly nagy gondot,* mint a határozatok meghozatalára. A jövő tanévben tehát fontos feladatunk lesz a hozott határozatok ellenőrzése, mert ez biztosíthatja csak azt, hogy a határozat meg is valósul. Munkánknak ez az elemzése hívja fel figyelmünket arra is, hogy *a hallgatói pártcsoportokkal többet és alaposabban kell foglalkozni.*

A fent felsorolt feladatok megoldása érdekében a pártszervezet észrevételeit minden esetben *az állami vezetővel* meg kell beszélnünk. Ezáltal tudjuk biztosítani azt, hogy a megoldásra váró problémákat az állami vezetés és a pártvezetés *szoros egységben* oldja meg. A pártszervezet előtt álló feladatok tehát a nyár folyamán is jelentősek és — amint láttuk — ezeknek a feladatoknak megoldása kihat egész évi munkánkra. Úgy kell tehát dolgoznunk, hogy ezen a téren is a legjobb munkával biztosítsuk a főiskolán folyó oktató-nevelőmunkánk magasabb színvonalra emelését.

Bereczki Sándor,
a Főiskola párttitkára

A DISZ II. kongresszusa után

A zászlókkal feldíszített vonatot DISZ-tag ifjúmunkások vezették. Az állomáson vasutas fiatalok köszöntötték virágcsokrokkal a DISZ II. kongresszusára induló küldötteket, akik képviselni fogják Csongrád megye ifjúságát. Ünnepélyes pillanatok voltak ezek és feledhetetlenek, mint minden, amiben a kongresszuson részünk volt.

A vonat elrobogott. Elfogódottan integettünk vissza: — köszönjük elvtársak a megbecsülést, a bizalmat, mellyel kitüntettetek, hogy kongresszusi küldöttnek választottatok minket. Igyekszünk minél többet látni, hallani és visszaadni nektek mindabból, amit ott kapunk, — erre gondoltunk mindannyian.

Kistelek—Félegyháza—Kecskemét—Cegléd—Budapest és minden állomáson a város fiataljai vártak virágcsokrokkal és ami a legszebb kongresszusi ajándék: azzal a kéréssel: — *mondjuk el a kongresszus előtt, hogy mindannyian becsülettel teljesítették kongresszusi felajánlásukat, mondjuk el a kongresszus előtt, hogy ezekben a napokban még többet termelnek, még becsületesebben és nagyobb igyekezettel fognak helytállni az üzemben, a szántóföldön és iskolában.*

Budapestre érve az első napot pihenéssel és a kongresszusra való felkészüléssel töltöttük. Beszámolókat írtunk, melyekre sajnos nem kerülhetett sor. Azután jött a nagy nap: június 15. Az Országház előtt autók és autóbuszok sorai állottak, melyekkel a kongresszusi küldöttek, pártunk és államunk vezetői, külföldi vendégeink jöttek. Az Országház homlokzatán hatalmas felirat üdvözölte a kongresszus küldötteit. Már reggel 8 órakor ott volt mindenki — és elfoglaltuk helyünket a kongresszusi teremben. A küldöttek többsége — így magam is — elfogódottan ültünk csodálatosan szép Országházunk kongresszusi termében. Először voltunk itt. Az első pillanatok az emlékezés pillanatai voltak, gyermekkorunk, legfiatalabb éveinkre való emlékezés pillanatai. Arra gondoltunk, hogy ezekben a termekben alig egy évtizeddel ezelőtt még az akkori Magyarország főrendjei, főpapjai tanácskoztak és hoztak rendeleteket, törvényeket, melyek az ifjúság elnyomását, a megalázó inassorsot, a kultúrálatlan parasztsorsot és a nyomorgó egyetemisták sorsát eredményezték.

Egy pillanatig tartott csak ez, aztán annál nagyobb erővel ragadott magával a ma, a biztos jövőbe vetett hit gondolata és felállva, dübörgő tapssal, hosszan köszöntöttük pártunk és kormányunk tagjait, amint elfoglalták helyüket az elnökségben.

Szakali József elvtárs — a DISZ KV első titkárának beszámolója következett. Minden szavából a mai fiatalság megváltozott sorsa csendült ki. *Tudjuk, érezzük és hálásak vagyunk a pártunknak, államunknak ezért. Tudjuk, hogy ránk még nagyobb feladatok várnak, még jobb, biztosabb sorsot kell biztosítanunk az utánunk következő generációknak. Keményen és becsületes kitartó szorgalommal kell tanulnunk, hogy megálljuk helyünket itt az egyetemen és megállhassuk bárhol az életben, ahová a párt, a nép állít majd minket,* akár a beteg dolgozó ember gyógyítására, akár a szocialista törvényesség védelme, akár a fiatalok nevelése hivatásunk, foglalkozásunk.

Szavak — bármily költőiek is — nagyon szerények annak a hatalmas érzésnek, forró hangulatnak a leírásához, mely Ifjúsági Szövetségünk II. kongresszusát jellemezte. Ez érzések nyomán a gondolatok százai jutottak eszünkbe; hogyan, miképpen javítjuk meg DISZ-szervezeteink munkáját a kongresszus után, hogyan foglalkozunk a kádernevelással, hogyan biztosítjuk a párt segítségével az egyetemünkön még mindig folyó osztályharc sikerét, hogyan segítjük elő a kulturális nevelést stb. és bár sok kérdésben nem tudtunk válaszolni magunknak az első pillanatban, mégis tudtuk azt, hogy minden erőnkkel igyekezni fogunk a kongresszus által kitűzött célok elérését biztosítani.

Az utolsó nap a Városligeti étteremben tartott fogadáson, ahol a kongresszus befejeztével szórakoztunk, elérkezett a búcsú pillanata. Nem lehet elfelejteni ezeket a pillanatokat sem. Külföldi barátainktól és egymástól nehéz szívvel búcsúztunk, de éreztük, tudtuk, hogy Pekingtől—Berlinig minden baráti állami ifjúsága velünk együtt harcol, küzd a békéért, a szocializmusért. Éreztük, hogy erősek vagyunk és a párt vezetésével: legyőzhetetlenek.

Kiss Csaba,
az Orvosegyetemi
DISZ-bizottság titkára

A sebészeti vizsgák tanulságai

A sebészet az újabb korban nem rohamlépésekkel, hanem szárnyakon repülve fejlődött. A nagy technikai lehetőségek, a béke megszilárdítását biztosító rohamos iparosítás, villamosítás, a közlekedés fejlődése, mezőgazdaságunk gépesítése napról napra újabb és újabb fontos feladatok elé állítja a sebészet művelőit.

Ezek a feladatok azonban nemcsak a sebészt kell, hogy érdekeljék, mert

a sebész gyógyeredményei nagyrészt a többi szakmák művelőinek együttműködésétől és a gyakorló orvos segíteni tudásától függnek.

Ezért fontos, hogy a sebészeti ismeretekkel elvileg ne csak a leendő sebészszakorvos, hanem minden szakma művelője megismerkedjék. Ez késztette kormányzatunkat arra, hogy tökéletesítse, korszerűen felszerelje az egyetemi sebészeti intézményeket és hogy minél több lehetőséget nyújtson a népi demokrácia leendő orvosainak a sebészet elveinek elsajátítására.

A most lezajlott sebészeti vizsgák azt bizonyítják, hogy

kormányzatunk befektetései jó gyümölcsöket hoznak.

Tanulóifjúságunk megérti a sebészet művelésének és a sebészeti alapismeretek tudásának fontosságát. Könnyebb is azonban a tanulás, mert az egészségügyi kormányzat és az egyes tanszékek mindent megtesznek a tanulás megkönnyítése érdekében. Nemcsak a statisztikai számadatok, hanem a sebészeti vizsgák tartalmi javulása bizonyítja ezt a legtöbb tekintetben. Amíg a megelőző tanévekben a tanulmányi eredmények kívánnivalót hagytak maguk után, most

a sebészeti vizsgák eredményeinek átlaga jelentősen megjavult.

Ez az eredmény nemcsak annak döntő bizonyítéka, hogy az oktatók jó munkát végeztek, nemcsak annak eredménye, hogy a kormányzat nagy áldozatkészséggel mindent megtett az eredmények javítására, hanem annak is tanulságos bizonyítéka, hogy

a hallgatók megértették azt, hogy nem egyedül az előadókon, a tanszéken, a gyakorlatokat vezetőkön, a vizsgáztatókon múlik a jó eredmény, hanem a hallgató egyéni munkáján is.

Az elért eredmények sohasem önteltségre, hanem mindig újabb és újabb munkára kell hogy ösztönözzenek mindannyiunkat. Bizonyos, hogy az előadók a jövőben is mindent elkövetnek, hogy minél élvezetesebbé tegyék az oktatást és minél könnyebbé az ismeretek elsajátítását.

Az I. sz. sebészeti klinika színes diapozitív sorozatot készít a szünidőben,

hogy a jövő évi előadásokat még élvezetesebbé, tanulságosabbá, hasznosabbá tegye. És ennek a sok munkát, anyagi áldozatot igénylő kezdeményezésnek egyedüli célja az, hogy a hallgatóságnak, a jövő orvosainak tudását minél nagyobb mértékben gyarapítsuk.

Az oktatók és a hallgatók között igen kedvező az egymást megértő és egymást támogató szellem.

Ez talán a legörvendetesebb és legkedvezőbb tényező és egyben biztosítéka annak, hogy az oktatókra, tanulókra háruló feladatokat a jövőben még jobban tudja teljesíteni a tanulni vágyó ifjúság és az oktatni, a tudását, tapasztalatait átadni kész oktatók seregének kollektívája.

A. I.

Levél egy leendő I. éveshez

Nem tudom, rövid ismeretségünk feljogosít-e arra, hogy tegezzelek, így azonban közvetlenebb lesz beszélgetésünk. Különben Te abban a pillanatban, amikor megpillantottalak az egyetem kapujában szorongva, kezedben a behívó lappal, ismerős voltál nekem. Igen ismerős, hisz már három éve látom az iskolázásra jövő fiatalokat, akik mind hasonlítanak Hozzád; ők is szorongnak, nézelődnek, ők is tanulni vágynak, mint Te.

Én vezettelek fel az emeletre. Beszélgettünk. Elmondtad, hogy apád paraszt, hárman vagytok testvérek, kitűnőre érettségiztél és nagyon szeretnél tanulni. Érdeklődtél az egyetemi élet iránt s én elmondtam, amit a legszükségesebbnek tartottam, de valamit elfelejtettem. Ezt szeretném közölni Veled.

Te azt mondtad, hogy nagyon szeretnél tanulni. Ha ezt összevetem kitűnő érettségi bizonyítványoddal, ez igaz lehet, ha pedig igaz, akkor ez nagyon erős ösztönöző lesz. Én azonban elfelejtettem megkérdezni, hogy akarsz-e tanár lenni. Ez pedig igen-igen fontos. Van-e benned hivatásérzet és hivatásszeretet?

Tudod Barátom, amikor én jöttem az egyetemre, velem is sok ember jött, aki «nagyon szeretett volna tanulni», de nem volt meg benne a hivatásérzet, sőt még meg sem tudott barátkozni a tanári hivatással. Egy-két év múlva a tanulnivágyás szándéka kevésnek bizonyult, úgyhogy hosszabb-rövidebb huza-vona után elhagyta az egyetemet, becsapottnak érezve magát, holott ő csapta be államunkat. Ezen Neked is érdemes gondolkodni.

Még néhány kérdés: megvan-e benned a siker másik biztosítéka, az erős akaraterő? Itt több nehézséget kell leküzdened, mint középiskolában. Tudsz-e az új eszmék, az új élet agitátora lenni? Tudsz-e lelkesedni új, nagyszerű, de nehéz célokért? Tudsz-e néped tanítója lenni?

Ha ezekre a kérdésekre lelkiismereted igennel felel, akkor gyere az egyetemre tanulni. Tanulj szorgalmasan és váljék belőled jó, népéhez és osztályához mindig hű, igaz pedagógus.

Baráti üdvözlettel:

FEKETE ANTAL
IV. é. orosz szakos hallgató

A III. éves történészhallgatók vizsgáia „A Szovjetunió népei története"-ből

Előljáróban el kell mondanom, hogy ez a vizsga nemcsak a hallgatók számára jelentett erőpróbát, hanem bizonyos fokig vizsga volt számomra, az előadó számára is, hiszen tavaly még jómagam is a vizsgázók között szurkoltam.

Bizony könnyebb vizsgázni, mint vizsgáztatni, mert, míg a vizsgázó egy, vagy néhány személynek ad számot ismereteiből, addig a vizsgáztató minden hallgató előtt vizsgázik, nem annyira a tárgy ismeretéből, de pedagógiai hozzáértésből, emberismeretből, igazságosságból. S higyjék el, jól felelni, jól megállni az embernek a helyét ezekből sem könnyű.

Bár furcsán hangzik, mégis így mondom: „közös vizsgánk" tárgyát a Szovjetunió népei történetének szovjet periódusa képezte. E témával kapcsolatos több kérdést a nem a legszerencsésebben összeállított egyetemi tanterv következtében a hallgatók a marxizmus oktatás keretében ilyen, vagy olyan formában már hallották. Mi a félév folyamán e kérdéseket más szempontból részletesebben igyekeztünk megbeszélni.

A letett vizsgák eredménye számszerűen is jó. Hadd emeljem ki a jól vizsgázók közül *Bandi Ferenc, Beszteri Béla, Gyenes Tibor, Iványosi Szabó Tibor, Péli Erzsébet nevét;* akiknek feleleteit igazán öröm volt hallgatni. Hadd dicsérjem meg számszerűen ugyan nem jeles eredményükért, de szorgalmas munkájukért *Ketta, Nagy, Pastyik* és *Tóth* elvtársakat.

Néhány szót még azokról a hibákról, hiányosságokról, melyeket a vizsgán tapasztaltam. Először is, sajnos, elég sok hallgató történelmi ismereteit nem kapcsolja össze a térképen való tájékozódással, noha például a Honvédő Háború történetének ismerete nélkül elképzelhetetlen. Megint mások bele sem néznek a minimális kötelező irodalomba, rossz penitenciának, vagy éppen fölösleges rossznak tartva azt. Végül — úgy gondolom — néhány hallgatónak javítania kell vizsgázási módszerén. Vannak ugyanis olyanok, akik tanulnak, tanulnak, de tudásukról mégsem tudnak megfelelően számot adni; amit elmondanak, zavaros, akadozó, nem logikus. Persze, nagyobb azoknak a száma, kik az előbbiek ellentéteként, nem egészen biztos tudásukat túlságosan magabiztos fellépéssel, általános frázisokkal, vagy éppen szószátyárkodással igyekeznek leplezni.

Ilyen és ehhez hasonló hibák kijavítását először is az alapos tanulás, a tárgy iránti érdeklődés, biztos topográfiai és kötelező irodalombéli ismeretek, s megfelelő beszédkészség elsajátítása hozza meg.

A III. éves történészhallgatók — úgy tudom — már minden tárgyból levizsgáztak s ezúton kívánok nekik kellemes, de a tanulás, olvasás szempontjából is jól felhasznált vakációt.

Gulya Károlyné

Államvizsgák a Bolyai Intézetben

Június 11-e és 15-e között tartottuk meg a matematika-fizika szakos hallgatók államvizsgáját matematikából; a fizika-matematika szakosoké július 6-án és 7-én lesz. Idén 38 hallgató vizsgázott (tavaly 25). Átlageredmény 3,3 egy árnyalatta! gyengébb, mint tavaly (3,4). Az 5 (tavaly 2) munkásszármazású hallgató átlageredménye 4 (ugyananynyi mint tavaly); ebből 2 (tavaly 1) jeles. Az 5 (tavaly 3) parasztszármazású hallgató átlageredménye: 2,6, idén is gyengébb, mint az évfolyam átlaga, de valamivel jobb, mint tavaly (2,3). A 4 (tavaly 5) értelmiségi származású hallgató átlageredménye: 3,7, idén is jobb az évfolyam átlagánál, de nem éri el a munkásszármazású hallgatók átlagát; valamivel jobb a tavalyinál (3,4). A többi kategóriába tartozó hallgatók száma és eredménye (zárójelben a tavalyiak megfelelő adatai): 4 (7) alkalmazott származású átlaga 4 (3,1); 19 (4) egyéb származásúé 3,2 (3,5); 1 (4) osztályidegené 2 (4,5). A 6 szakérettségis hallgató átlaga éppen eléri az évfolyam átlagát (tavaly két szakérettségis volt, mindkettő jó eredménnyel vizsgázott, tehát e tekintetben visszaesés mutatkozik; viszont tavaly egy jeles sem volt, idén van egy: Fehér József).

A 9 jeles eredményt elért hallgató közül kiemelkedett hibátlan, jó áttekintést nyujtó feleletével *Csákány Béla, Mádi Erzsébet, Majthai Antal és Pávó Imre. Rajtuk kívül dícséretet érdemel Gortváné Molnár Éva*, aki átmeneti hanyatlás után szorgalmas munkájával ismét elérte régi jeles szintjét. Viszont többen értek el gyengébb eredményt, mint eddigi munkájuk után vártuk volna. Elbukott 3 (Gög Mihály, aki feltűnő tájékozatlanságot árult el a középiskolai anyagból, még a háromszög területképletét sem tudta bebizonyítani, továbbá Pintér Zoltán és Solymár Zoltán), de Pintérné Vidó Erzsébet, Benkó Mihály, Danyi Pál és Tábori Attila is gyengén szerepeltek.

A hallgatók nagy része az idén sem fogta fel az államvizsga főcélját: azt, hogy összefoglaló, áttekintő tudást kell bemutatniok a tanári hivatás gyakorlása szempontjából legfontosabb ismeretekről. Sokan elvesztek a részletekbe, egy-egy részlettárgy jegyzetéből próbáltak felelni, fel sem ismerték a kérdés különböző tantárgyak keretében hallgatott részei közötti kapcsolatot. Ezért főleg az összefoglaló kérdésekre (pl. a függvény és a leképezés fogalma a matematika különböző fejezeteiben) adott válaszok voltak vontatottak. Ezen természetesen nem az ilyen kérdések mellőzése segítene — mint azt Szőkefalvi-Nagy Béla professzor, az államvizsgák elnöke javasolta, — hiszen szükség van arra, hogy a hallgatóság az egyes fontos matematikai fogalmakról az előadásokban kapott matematikai ismereteket áttekintő tudássá fejlessze; *hanem az, hogy a hallgatóságot még jobban neveljük rá, elsősorban az előadásokon, de az államvizsgák előtti konzultációkon is arra, hogy a dialektika alapvonásait tanulása során is alkalmazza, főleg az összefüggésekre figyeljen, azokat keresse, továbbá alakítson ki magában képet az egyes fogalmak fejlődéséről, megkülönböztetve a döntő, minőségi változásokat e fejlődésben a puszta mennyiségi változásoktól, a közelfekvő általánosításoktól, megfigyelve az ellentétek harcát és egységét a matematikai fogalmak fejlődésében is.*

A dialektikus materializmus alkalmazásairól a matematika elvi kérdéseire kevés kérdés szerepel az államvizsga-tematikában, azok közül is egyetlen egyet húzott ki egy hallgató (Pintér Zoltán a matematika tárgyáról és módszeréről); ő sem tudott róla többet egyetlen mondatnyi Engels-idézetnél. Igaz, az elnök is csökkentette az ilyen kérdések kihúzásának valószínűségét azzal, hogy az egyik tétellapot (a matematika és a valóság viszonyáról s a matematikai módszer alkalmazásairól a természettudományokban és a technikában) félretette, s amikor ezt mint vizsgáztató észrevettem és visszatétettem a tétellapot, már csak kevés hallgató volt hátra s egyik sem húzta azt. A vizsga jellegének ilyen irányú befolyásolását semmiképpen sem tudom helyeselni; a leendő matematikus tanárnak nemcsak matematikai képletekkel és fogalmakkal kell tudnia bánni, hanem az ilyen elvi kérdéseket is meg kell tudnia oldani a dialektikus materialista világnézet szilárd talaján állva.

Az államvizsgák nemcsak a hallgatók tanulmányi munkáját mérik le, hanem a mi oktató, nevelő munkánkat is. Helyesen állapította meg Szőkefalvi-Nagy professzor, hogy az algebrai kérdésekre kapott feleletekből az látszott meg, hogy az algebrai tárgyak előadói elszakadtak a klasszikus algebrától és meginkább a tanárképzés feladataitól: a hallgatók sokszor hibátlanul elmondtak egy tételt a maga absztrakt általánosságában, de konkrétabb esetre alkalmazni már nem tudták, a „középiskolai algebrával" való kapcsolatával nem voltak tisztában. Számos, a középiskolai anyaggal szorosan összefüggő algebrai kérdést csak futólag érintettek az előadók, vagy „pótórákon" tárgyaltak. Ezen azonban nem úgy lehet segíteni, ahogy Szőkefalvy-Nagy professzor gondolja: az algebrai tárgyak óraszámának csökkentésével, hiszen az azt eredményezné, hogy e fontos — főleg a tanárképzés szempontjából fontos — tárgyat még kevésbé lehetne a tanárképzés céljának megfelelően előadni, hanem Rédei professzor és munkatársai előadásmódjának bírálatával.

Bár az államvizsgán elsősorban azt kérjük számon, milyen mértékben rendelkeznek a hallgatók a középiskolai tanári hivatás gyakorlásához szükséges szakképzettséggel, kiderül az is, hogy ki alkalmas arra, hogy tudományos kutatómunkát végezzen-tasson. *Önkritikával kell megállapítanunk, hogy a munkás- és parasztszármazású s a szakérettségis hallgatókkal való, évek óta folyó foglalkozással csak azt a célt sikerült elérnünk, hogy a legtöbbje leküzdötte a rosszabb otthoni körülményekből, esetleg előképzettségbeli hiányosságaiból eredő nehézségeit és jó középiskolai tanár lesz belőlük, de aspiránst az ideiekből sem sikerült nevelnünk*, pedig nagyon fontos feladatunk elősegíteni, hogy a tudomány várának meghódítása ne csak azt jelentse munkás- és parasztszármazású fiataljaink számára, hogy elsajátítsák a tanári pályához szükséges szakképzettséget, hanem, hogy minél többen résztvegyenek új tudományos eredmények felfedezésében is, s így tagjai legyenek a leendő tudósnemzedéknek is.

Az államvizsgák a Bolyai Intézetben is sok tanulságot szolgáltattak a jövő évek hallgatóságának tanulmányi munkája és az előadók oktató, nevelő munkája, a vizsgáztatás munkája szempontjából. A mi feladatunk, hogy e tanulságokat megszívelve, munkánkat évről évre javítsuk.

Kalmár László
egyetemi tanár

Vizsgázom

Gondolkoztál már azon — ó kollokviumokon megedzett idegrendszerű olvasó —, hogy milyen érzés a professzor szobája előtt álldogálni és várni, amíg sorrakerülsz? Ugye, ilyenkor mégegyszer átgondolod a fejedben pedánsan elrendezett anyagot, hogy majd így mondod el; ezzel kezded, azzal folytatod, rövid és határozott leszel — szóval lehengerled azt az egyént, aki a te felkészültségedben kételkedni mer.

Ettől függetlenül az a benyomásod, mintha a bal tüdőcsúcsodat a gerincvelő csiklandozná és a kiperált vakbeled a hasfaladba akarna fúródni. Azután meggyőződsz róla, hogy a füledet hátul össze akarják varrni és az agysejteidet valaki drótszállal piszkálja az orrodon keresztül.

Nem szeretném, ha tévesen ítélnéd meg magadat és úgy vennéd, hogy ez valami. Nem, ez semmi, mert Te vizsgázol, most pedig én. Igen én és nem Te. Ez nagy különbség és belátod Te is, hogy ez számomra sokkal jelentősebb. Én nem vagyok igényes ember (míg Te álmodozhatsz jelesekről, Rákosi ösztöndíjról) nekem csak egy kettes kell. Csak annyi, hogy szépen beírjanak az indexembe egy kunkorifarkincás kettest, zárójelben úgy, ahogy ezt minden jólnevelt leckekönyvben látni lehet és mellé: elégséges. Tudod milyen nagy dolog ez? Azt jelenti: tudásom elég, nem is kell belőle egy picivel sem több, pont elég. Se sok se kevés — elégséges. És ez nekem is elégséges a közepesrendűséghez.

Azonkívül nekem Agács Áron professzornál kell vizsgáznom, aki pedig nem érti meg, hogy az abszolut térgörbék sztereotipiájának tudása nélkül is leélheti a maga életét egy matematika-fizika szakos tanárjelölt. Ezért kell nekem itt szorongnom az ajtaja előtt, az ötezer oldalas jegyzetet lapozgatva. Elhatározom, hogy férfiasan fogom elintézni és magamban így monologizáltam:

— Nézze professzor elvtárs, én tudom, ön megértő ember, nekem viszont egy érdemjegyre van szükségem. Én megvallom egyszerűen és férfiasan: nem tudtam kellő mértékben megalapozni és kiszélesíteni felkészültségemet. Így csalódást kell okoznom Önnek; legfeljebb közepes feleletet tudok produkálni. Ezért ne is lopjuk egymás idejét, írjon be nekem egy kettest és úgy eleget tettünk egymás iránti kötelezettségünknek...

Erre a professzor egyenes-lelkűségemtől meghatódva...

Szólítottak, be kellett mennem. Nem időztem ama helyen sokat... egy ilyen nagy embert nem zavarhatok sokáig...

Holnap pedig új életet kezdek, de ez nem olyan új élet lesz, mint a régi újéletek.

Holnap reggel hétkor kelek — vége az éjjelezéseknek —, tíz perc torna után férfiasan felkészülök a pótvizsgára tizenkettőig. Utána elfogyasztom egyszerű, de ízletes menza eledelemet és tanulok mint egy gép... mint egy állat...

Holnap az új élet reménysugárral teli hajnalán friss lélekkel és ruganyos, kisportolt testtel, üdén fogok neki a tanulásnak... holnap mindent megcsinálok, ha kell, átveszem az egész anyagot és ülök, készülök. Holnap levizsgázom mindenből, esetleg a következő évek anyagából is kollokválok, holnap benyújtom a tudományos disszertációmat, feltalálom a rakétairhajót és meghódítom a világot!

Czigány Lóránt

Egyetemi Hírek

Szegeden, az I. sz. Belgyógyászati Klinika rendezésében június 30—július 2-ig tartotta a Magyar Élettani Társaság XXI. kongresszusát.

*

Az 1954—55. tanévben az Orvostudományi Egyetemen kiírt pályatételekre összesen 18 pályamunka érkezett be, amelyek közül 17 pályadíjat, egy pedig szorgalmi díjat nyert 8.850 forint összegben.

*

Június hó 29-én nyílt meg hivatalosan az Orvostudományi Egyetem I. sz. Belgyógyászati klinikájának szívsebészeti osztálya. Az ünnepélyes megnyitáson az egészségügyi miniszter képviseletében megjelent Dr. Drexler Miklós egészségügyi miniszterhelyettes jókívánságait fejezte ki az új létesítmény dolgozóinak.

*

A szegedi Tudományegyetem pályázati felhívást bocsátott ki tűzrendészeti plakátok készítésére. A felhívásra 13 pályázat érkezett be. A bíráló bizottság 5 plakátot díjazott.

Díjat nyertek: Mihály Ferenc technikus 350.— Ft, Grecza Lajos IV. é. ttk. hallg. 150.— Ft, Tokaji Lajos műsz. csop. vez. 100.— Ft.

Jó szakkáderekké akarnak válni a „Kossuth Zsuzsa" ápolónőképző növendékei

Az árnyékos udvaron elhelyezett hőmérő higanyoszlopa 28 C fokot mutatott az egyik forró júniusi délután, mikor megszólalt a Kossuth Zsuzsa ápolónőképző csengője és előadásra hívta hallgatóit. Az iskolákban már javában folyik a szünet, az egyetemen még vizsgáztatnak, az ápolónőképző hallgatói azonban fegyelmezetten vonulnak föl második emeleti előadó-termükbe. Közegészségtani óra lesz, Ábrahám Ede, a Mikrobiológiai Intézet tanársegéde a népesség statisztikáról tart előadást. Tudásra szomjas szemek szegeződnek felé, s Ábrahám elvtárs ezt az igen száraznak látszó, unalmas tárgyat színesen, érdekesen adja elő. Nemcsak a hallgatók figyelmét köti le, de mi is érdeklődéssel hallgatjuk szavait. A hallgatók szorgalmasan jegyeznek. Látszik, hogy amit leírtak, megértették és a ridig számokon túl a múlt és a jövő elevenedik meg képzeletükben.

Az óra végefelé az igazgató elvtársnővel elhagyjuk az előadó-termet, hogy végigbarangoljuk az izlésesen dekorált és ragyogóan tiszta épületet. A külső szemlélőt

lenyűgözi az a példás rend,

amellyel mindenfelé találkozik. A folyosókon nagyjaink arcképei, az ebédlőben, hálószobákban népművészeti tárgyak, női kézimunkák, az asztalokon kis vázákban virágok. Nem is tudom eltitkolni csodálkozásomat.

Az igazgató elvtársnő elmondja, hogy mindezt az intézet hallgatói csinálják. Maguk takarítják hálószobáikat, szabad idejükben az intézet varrógépén készítették a csinos asztalterítőket.

A kellemes környezet hatására közvetlen hangú beszélgetés indul meg a szünetben köztem és az intézet lakói között. Jelenleg csak a másodévesek vannak «itthon». Zömében 18—19 éves lányok, akik nagyrészt faluról kerültek a városba, de van köztük 16 és 30 éves is. A közös munka során azonban mindannyian egykorúakká váltak, összekovácsolódtak. Mondják, hogy bizony sokat kell tanulniok. Kicsiben végigmennek mindazokon a tantárgyakon, amelyeken az orvostanhallgatók. Ezt bizonyítja a gyakorlószoba felszerelése is, ahol sebészeti műszereket, transzfuziós készüléket, mikroszkópot stb. láthatunk. A hallgatók biztos kézzel kezelnek megszokottan bánnak a műszerekkel. Nem csoda ez, hiszen az elméleti oktatást hosszú gyakorlati idő követi kórházakban, klinikákon, ahol az oktatónővérek irányításával önállóan végzik munkájukat.

A hallgatók elmondják, hogy a betegápolástan nemcsak fő tárgyuk, de kedvenc tárgyuk is. Belelapozgatok tankönyveikbe, jegyzeteikbe. A «szakember» gyakorlottságával felelgetnek a feltett kérdésekre. Mikor megkérdezem tőlük, hogy hogyan tudják ezt az igen nehéz anyagot ilyen jól megtanulni, azt felelik, hogy a tanuláshoz szükséges feltételek biztosításán túl hivatásszeretetük készteti őket erre. Tudják, hogy felelősségteljes munkát kell végezniök, a legfőbb értéket, az emberi életet kell megmenteniök. Mindannyian jó szakkáderekké akarnak válni. Az idén

46 ápolónőt

bocsátott útra az intézet. Nyolcan közülük — a legjobbak — a szegedi klinikákon helyezkedtek el. De szívesen mentek a távolabbi városokba is, például Ózdra. Kezdő fizetésük 800—900 forint. De megvan a továbbtanulási, az előrehaladási lehetőség is. Szorgalmas munkával főápolónők, vagy újabb tanfolyam után műtősnők, röntgen asszisztensek, laboránsnők lehetnek.

Az intézet jó munkáját nagyban segíti a pártalapszervezet és a DISZ-vezetőség támogatása. Koch Mária párttitkár elvtársnő elmondja, hogy a múlt taggyűlésen is a DISZ ajánlására vettek fel tagjelöltet. A párt és DISZ csoportvezetők segítik az oktatási és nevelési munkát, a hallgatók kikérik és megfogadják tanácsaikat. De politikai nevelőmunka is folyik az intézetben. Megbeszélik hazánk és a nagyvilág eseményeit. Szilágyi Jánosné évfolyambizalmi nemcsak a tanulásban, hanem emberi magatartásában is példát mutat társainak. A DISZ kulturális nevelőmunkája elősegíti a hallgatók általános műveltségi színvonalának emelését. Előadásokat, irodalmi esteket rendeznek. Nemrégen volt szavalóverseny az intézetben.

Az intézet már készül az új hallgatók felvételére. Remélik, hogy az idén érettségizettek közül sokan fognak ápolónőnek jelentkezni.

Beszélt az igazgató elvtársnő munkájuk nehézségeiről is. Elmondta, hogy az utca zaja sokszor zavarja az előadásokat. Ezért kérték a rendőrséget, hogy a közlekedő járművek számára figyelmeztető táblát állítsanak fel. A rendőrség meg is ígérte, azonban egyelőre »tábla hiányában« még nem tudták megcsinálni. Nem megfelelő a fürdőszoba berendezése. Erre vonatkozólag ígéretet kaptak, hogy a jövő tanévre nemcsak új fürdőszobát, de nagyobb beruházással új, korszerű tantermet is fognak kapni.

Az intézet vezetői és hallgatói pártunk és kormányunk támogatását példamutató munkájukkal és magatartásukkal igyekeznek meghálálni.

M. I.

Varsó várja a világ fiataljait

Várunk Benneteket, Kedves Barátaink!

Írta: IRENA ZMIGRODZKA

Nagy örömet éreznétek, ha úgy lelki szemetekkel látnátok, milyen lelkesedéssel készül a lengyel ifjúság fogadtatástokra. A lengyel fővárosban ifjúmunkások, diákok és katonák tömegesen jelentkeznek a VIT-tel kapcsolatos sok-sok munkára.

Sokezer varsói fiatal serényen dolgozik a hatalmas sportstadion építkezésénél, hogy határidő előtt várhasson benneteket.

Ha úgy lelki szemetekkel késő este ellátnátok Gorzów Wielkopolskiba, nyilván felvetődne bennetek az a kérdés, min fáradoznak az ottani fiatalok. A kis falu fiataljai szebbnél-szebb népművészeti ajándékokat készítenek a ti számotokra, kedves külföldi barátaink. De nemcsak ebben a faluban, hanem Lengyelország sok-sok városában és községében a legügyesebb fiatalok készítik a különböző albumokat, díszdobozokat, szépmintájú sálakat és, ki győzné még felsorolni, hány ajándékot a VIT külföldi résztvevői számára.

A ti fogadástok a többi között azzal is jár, hogy a lengyel fiatalok az eddiginél

még gondosabban tanulmányozzák a világ földrajzát, a különböző országok történelmét, kultúráját és nemzeti szokásait.

Azért teszik ezt, hogy még közelebb kerüljenek hozzátok.

Jogosan kérdezhetitek, vajon mi készteti a sokezer ifjúmunkást, parasztfiatalt és diákot arra, hogy munkaidején túl, amikor már megérdemli a szórakozást és pihenést, fáradságot nem kímélve munkálkodjék a VIT előkészületein. A válasz egyértelmű: mindezt azért teszik, hogy

kifejezésre juttassák szolidaritásukat a világ fiataljaival, megmutassák őszinte szeretetüket a különböző országok ifjúsága iránt.

A lengyel fiatalok büszkén mutatják meg nektek újjáépült fővárosukat, a nagy gonddal restaurált, nagymultú műemlékeket. Nyilván ti is hallottátok, vagy olvastátok, min ment keresztül a második világháborúban Lengyelország, hogyan pusztították el a fasiszta barbárok Varsót. Akadtak nálunk olyanok, akik azt állították, hogy 100 esztendő sem elég Varsó újjáépítéséhez.

A lengyel nép törhetetlen élniakarása bebizonyította azonban, hogy tíz év alatt szebb lett ez a város, mint valaha.

Új városrészek, kulturális és szociális intézmények bizonyítják a lengyel nép békés alkotómunkájának eredményességét. Nektek, kedves barátaink, módotok lesz mindezt szemetekkel látnotok.

4. Ez itt Magyarország... ahonnan mintegy ezer fiatal érkezik a varsói VIT-re.

A lengyel fiatalság nem akar háborút. Ebben a törekvésében nem áll egyedül. Világszerte sokmillió fiatal gondolkodik így, mindazok, akik békében akarnak élni, tanulni és szépet alkotni hazájuk számára.

Ezért készül olyan nagy lelkesedéssel a lengyel ifjúság a varsói VIT-re,

ezért van az, hogy nem sajnálja erőfeszítéseit. A lengyel ifjúság mélységesen hisz abban, hogy ez a nagy találkozó még jobban megerősíti az egész világ ifjúságának barátságát. Hiszünk abban, amit igen találóan fejezett ki Artur Lundkvist, híres svéd író: Az ifjúsági találkozó tökéletes példája lesz a népek békés együttélésének.

Az Egyetemi Könyvtár segítsége a közművelődési könyvtárnak

A lezajlott II. országos könyvtáros-konferencia határozata *elégtelennek ítélte azt a segítséget, amelyet az utóbbi években tudományos könyvtáraink a közművelődési könyvtáraknak nyújtottak.* A konferencián a kérdés a beszámolón kívül csak két hozzászólásban vetődött fel, s ez is jól mutatta, hogy e tekintetben nehézségek vannak, hiszen a hallgatás a kérdés tisztázatlanságát rejti, ez pedig következménye az e téren tapasztalható pangásnak, eredménytelenségnek. Waldapfel Eszter elvtársnőnek, az Országos Széchényi Könyvtár helyettes vezetőjének fölszólalása jól jellemezte a régi fajta »patronálás« elavult, többnyire sikertelen módszereit.

Szerintünk is a tudományos könyvtáraknak a közművelődési könyvtárak számára nyújtandó segítsége nem szűkíthető csupán a »patronálás« fogalmába: sokkal többrétű, különféle módszereit, alkalmait kell kialakítanunk, mint az eddigiek, olyanokat, amelyek *tartósíthatják* az eredményeket, állandóvá tehetik a két könyvtártípus kapcsolatát.

Az Egyetemi Könyvtár ezirányú tevékenysége ezt a *többrétű segítségnyújtást* mutatja.

1. A tél folyamán könyvtárunk — a könyvtárszakos hallgatókon kívül — négy megyei, két városi és három főhivatású üzemi-szakszervezeti könyvtárost látott vendégül átlagosan egy hónapig tartó *könyvtári gyakorlatra.* Ez idő alatt megismerkedtek a földolgozás, az olvasószolgálat főbb elméleti és gyakorlati kérdéseivel, s távozásukkal egy nagy könyvtár munkájában való tevékeny részvétel élményeit és emlékét vitték magukkal. Az a tapasztalatunk, hogy a közművelődési könyvtárak segítésének ez a módja eredményes, sőt tán sikeresebb is, mint a patronálás szabványos módja.

2. A könyvtártechnikai minimumvizsgára készülő Csongrád megyei népkönyvtárosok részére könyvtárunk *egész napos konzultációt* tartott, összekapcsolva ezt az Egyetemi Könyvtár rövid megismertetésével.

3. A most készülő és nemcsak a hazai könyvtárügy, de az egész magyar kultúra történetében nagyjelentőségű könyvtárügyi törvényerejű rendelet tervezetének megvitatásába bevontuk a hódmezővásárhelyi megyei könyvtár, a szegedi Somogyi-könyvtár és számos szegedi szakszervezeti könyvtár dolgozóit. A vita nyomán kialkult véleményeket írásban juttattuk el a rendelet szerkesztőihez, egy részüket pedig az országos könyvtárkonferencián Hencz Aurél, az Egyetemi Könyvtár igazgatója tolmácsolta fölszólalásában.

4. *Könyvtári kiadványaink* között is több van, amely a közművelődési könyvtárhálózat hasznát szolgálja. Bóday Pál tanulmánya olyan könyvtudományi dolgozat, amely az elmélet eredményeit egy nagymúltú közművelődési könyvtárunk égető gyakorlati problémájára alkalmazza. Helyismereti bibliográfiánkkal a megyei és városi könyvtárak hasonló tevékenységéhez próbáltunk ösztönzést és mintát adni. Kiadványaink során helyet biztosítottunk a Somogyi-könyvtár egy dolgozója bibliográfiájának is, amely a helyismereti anyagban roppant gazdag Somogyi-könyvtár anyagát hivatott a tudományos kutatás számára föltárni.

5. A szegedi tudományos és közművelődési könyvtárak együttműködésének bevált kerete a több mint egy éve működő *Szegedi Könyvtárközi Bizottság.* A Könyvtárközi Bizottság az elmúlt évben nem csupán alapos helyzetföltárást végzett a szegedi könyvtárügy számos területén, főként a szakszervezeti és az iskolai könyvtárak állapotának megvizsgálásával és az orvoslás módjaira vonatkozó javaslattételével, hanem főként három ponton teremt termékeny együttműködést. Mindenekelőtt a *beszerzés* rendszeres, havi összeegyeztetésével egyaránt szolgálja a takarékosságot és a szegedi olvasók igényeinek minél tökéletesebb kielégítését. A Könyvtárközi Bizottság tevékenysége már *önmagában* is elegendő jogcím lenne arra, hogy szükségességét és eredményességét meggyőződéssel vallhassuk. De eredményesnek igérkezik az együttműködés a helyi könyvtáros *továbbképzés* rendszeres megindításában, a szakmai értekezleten való közös részvétellel, sőt talán hamarosan az együttes bibliográfia tevékenység területén is, amely Szeged topobibliográfiáját lesz hivatva — hosszablejáratú terv keretében — elkészíteni.

6. Mindezek mellett az Egyetemi Könyvtár a patronálás *szokásos módszereit* is megajánlotta a városi Somogyi-könyvtárnak: ha a könyvtár igényli, dolgozóink szívesen átmennek hozzájuk, hogy akár a földolgozás, akár az olvasószolgálat, sőt a bibliográfiai és könyvtártudományi munka területén is átadják tapasztalataikat. A közelmúltig könyvtárunk is segítette úgy a közművelődési könyvtárhálózatot, hogy bizonyos föladatokat *helyette* is látott el. Nemrégen még ifjúsági kölcsönzést is végzett, jelentős időt, munkát fordított az egyetemen kívüli városi dolgozók könyvvel való ellátására, bibliográfiai tevékenysége során is számos olyan ajánlójegyzéket jelentetett meg, amelyet elsősorban a közművelődési könyvtárak hivatottak a dolgozók kezébe adni, s így tovább. Úgy gondoljuk — és ebben örömmel értünk egyet Waldapfel Eszter elvtársnővel — ma már közművelődési könyvtárhálózatunk elérkezett a fejlődésnek arra a fokára, ahol mindez fölöslegessé válhat, s az Egyetemi Könyvtár erre fordított erejét — sajátos hivatásának megfelelően, valamint *a felsőoktatás és a tudományos kutatás erősödő sürgetésére* — ezután az oktatás és kutatás szolgálatába állíthatja. Nincs szó arról, hogy az Egyetemi Könyvtár most ismét — mint a fölszabadulás előtt tette — befelé fordulna, elzárkóznék mai életünk könyvtári szolgálata elől. Könyvtárunk ősztől fogva ugyan a szépirodalmi könyveket kereső egyetemen kívülieket átirányítja a városi dolgozók könyvigényeinek kielégítésére hivatott Somogyi-könyvtárba, ugyanakkor azonban *változatlanul tovább is biztosítja a szakirodalmat a város és a környék pedagógusai, ipari, műszaki szakemberei, sőt a megye és a vidék mezőgazdászai termelőszövetkezetei részére.*

7. Végezetül a tudományos és a közművelődési könyvtárak együttműködésének, a a közművelődési könyvtárak segítésének egy módja rejlik a *kölcsönös látogatásokban, tapasztalatcserékben.* Könyvtárunk dolgozóinak a békéscsabai, debreceni, kecskeméti megyei és szegedi városi könyvtárakban tett egyéni és csoportos látogatásai azt mutatták, hogy ha a tudományos könyvtárak munkatársai megismerhetik a közművelődési könyvtárak belső életét, visszahat könyvtártudományi érdeklődésünkre, *figyelmüket a közművelődési könyvtárak problémáira irányítja,* s ebből közvetve ismét a közművelődési könyvtárak húzhatnak hasznot.

Péter László

Az egyetemi felvételi vizsgákról

A szegedi egyetemeken június 27—július 7-ig tartanak a felvételi vizsgák.

Az ország minden részéből jönnek a fiatalok, akik tanulni akarnak; képzett pedagógusokká, mérnökökké, orvosokká akarnak válni. A felvételi bizottságoknak nehéz munkájuk van. Sok-sok jelentkező közül kell kiválogatniok a legalkalmasabbakat, akik méltók arra, hogy hazánk területén felelősségteljes munkát végezzenek, akikből a jövő jólképzett káderei lesznek.

Látogassunk el a különböző karokra és nézzük meg, hogy dolgoznak a felvételi bizottságok.

A bölcsészkaron az 1955—56-os tanévben csak magyartörténelem szakos tanárképzés lesz. Ennek ellenére igen sok a jelentkező — 100 körül —, ezekből kell kiválogatni a 35 legmegfelelőbbet, a leendő első évfolyam tagjait. A bizottság elnöke Karácsonyi Béla Kossuth-díjas docens, Magyar irodalomból Pósa Péter adjunktus, nyelvtanból Velcsov Mártonné tanársegéd vizsgáztat. Bánkuti Imréné és Szekeres Lászlóné tanársegédek magyar, illetve egyetemes történetből kérdezik a jelentkezőket. A pártszervezetet Fenyvesi István a DISZ Bizottságot Görög József elvtárs képviseli. A felvételizők általában jó felkészültséget mutatnak szakmai kérdésekben, azonban itt meg kell említeni, hogy a jelentkezők egyrészének nincs biztos nyelvtani tudása, valamint földrajzi kérdésekben sem eléggé tájékozottak. Elbeszélgettünk ezekkel az elvtársakkal, elmondták, hogy náluk a gimnáziumban a magyar tanárok — különösen a negyedik osztályban — a nyelvtani órák helyett irodalmi foglalkozást tartanak. Ezek az elmulasztott órák itt boszszulják meg magukat az egyetemen. Rendkívül sajnálatos jelenség ez és intő példa a bölcsészhallgatóknak arra, hogy miképpen kezeljék a magyar nyelvtant majd a középiskolába kerülve.

Azonban nem minden iskolában van ez így, erről beszél Moldoványi Tibor, aki Miskolcon érettségizett és a felvételin is derekasan megállta a helyét.

Az Orvosegyetem területén három bizottság működik. Kérésünkre Szádeczki dékán helyettes elvtárs elmondja, hogy az idén 300-an jelentkeztek, ebből 180-nak tudnak helyet biztosítani. A felvételizők tudása átlagosan — egy-két kirívóan jobb vagy rosszabb példától eltekintve — az érettségi bizonyítvány eredményét tükrözi.

A felvételi bizottság elnöke Nagy István docens. Fizikából Marek tanársegéd, kémiából Antalffy tanársegéd vizsgáztat.

A DISZ Bizottság Kiss Csaba elvtárssal az élén foglalkozik a fiatalokkal, meggyőződnek politikai ismereteikről, bátorítást, tanácsot adnak a leendő orvosoknak. A jelentkezők politikailag is képzettek, ami azt bizonyítja, hogy nem hatalmasodott el rajtuk a szakma szeretetének szűk prakticizmusa.

Összefoglalva a tapasztaltakat, megállapíthatjuk, hogy a felvételi vizsgák megfelelő eredményekkel folynak és reméljük, hogy ifjúságunk megértette a DISZ II. Kongresszusának felhívását és itt az egyetemen, ahol nehéz feladatok várnak rájuk, meg fogják állni a helyüket.

C. L.

SZEGEDI EGYETEM
A Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Kiadja: Az MDP Egyetemi és Főiskolai Pártbizottsága, a Tudományegyetem rektora, az Orvosegyetem dékánja, a Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek
Szegedi Nyomda Vállalat
Felelős vezető: Vincze György

Orvostörténeti szemelvények

Az 1777. évi Országos Tanulmányi Rendtartás megvalósította az abszolutizmus eszmevilágában élő bécsi udvar törekvését: a magyar tudományos élet megbénítását. Így már a XIX. század elején a politikai hatalom olyan kicsinyes szempontok szerint irányította a magyar egyetemi életet, hogy az egyetemi oktatás szinte a legelemibb gyakorlati problémákkal is alig tudott megbirkózni. Az orvostanárok előadásait kijelölt tankönyvekhez és approbált szerzőkhöz kötötték. Az 1792. évi április 18-án kelt titkos udvari rendelet megtiltotta szabadelvű művek terjesztését és a külföldi események itthoni ismertetését, megnehezítette a tudományos életet. (Gortvai: Magyar Orvosi Művelődés Története. 1953. 81. o.)

Bécs akadályozta a fejlődést

Amikor 1802-ben egy lelkes magyar tudós-orvos csoport a magyar tudományos kutatás fellendítése érdekében tudományos társaságot kívánt alapítani (Kitaibel Pál kezdeményezésére, tagjai: Schraud Jakab, országos főorvos, Schédius, Schmidt, Winter és Tomcsányi professzorok), a társaság megalakulására nem került sor, mert az alapítók hat év múlva elutasító választ kaptak a bécsi udvartól. A XIX. század első évtizedeiben megfeneklett magyar tudományos helyzetre jellemző, hogy 1810 és 1830 között egyetlen valamire való orvostermészettudományi munka sem jelent meg. A politikai elnyomó hatalom tehát rányomta bélyegét tudományos életünkre. Nem lehet csodálkozni azon, ilyen körülmények között, hogy a magyar tudományos élet tétlenségéről megjegyzéseket találunk Toldy Ferenc (1805—1875) *„Egy pillanat múlt évi litteraturánkra"* című írásában. Gebrardt Xavér Ferenc (1791—1896) a *„különös kórtudomány és sebészet számára rendelt orvosi gyakorlat tanára a pesti egyetemen"* (majd a kórtan és gyógyszertan tanára) 1827-ben megjelent *„Útmutatás az orvosi gyakorlásra, vagy bevezetés a beteg ágya mellett való orvosi tanításra"* című könyvében a következőket írta:

„Amilyen számosan jelennek meg naponként a különféle európai nyelven írt orvosi könyvek, oly igen tsekély számúak azok, melyek a mi hazai nyelvünkön irattak. Alig említhetünk egy tökéletes munkát az orvosi tudománynak mindenik ágára nézve; oskolai könyvünk pedig, amely céljának és a tudományban tett előmenetelnek megfeleljen, éppen nincs."

Bugát Pál 1845. évi pécsi orvos-vándorgyűlésen így beszél: *„... süllyedő becsültetésünknek okát részemről... abban látom, hogy azalatt, míg más tudományokkal foglalkozó honfitársaink nálunknál nagyobb haladást tettek, mi e részről alább és alább szállottunk".*

Magyar orvos-tudósok külföldön

A politikai és társadalmi viszonyok sorvasztó hatása az egész magyar szellemi életre megmutatkozott abban is, hogy az orvosok között az 1800-as évek első két évtizedében valóságos kivándorlási láz ütötte fel a fejét. A kivándorlás főleg Oroszország felé irányult, ahol már a XVIII. században több magyar orvos jutott magas állásba. Így Gyöngyösi Petényi Pál kassai születésű orvos, Paeken Keresztény rozsnyói születésű orvos, aki 1755-ben a szentpétervári katonai kórház első főorvosa. 1764-ben orvosi államtanácsos és a birodalom orvosegészségügyi teendőinek legfőbb intézője, továbbá Kereszturi Ferenc, aki 1805-ben a Moszkvai Orvos-Természettudományi Társaság elnöke és udvari orvos volt. A bécsi egyetemen ebben az időben rendes tanár volt a pécsi születésű szemész, Rosas Antal és a késmárki születésű Lippich Ferenc Vilmos, a belgyógyászat rendes tanára. Az 1820-as években, amikor a nemzeti öntudat már erősödni kezd, igen bántó tény volt, hogy az egyetemi tanszékeket osztrák és német származású és érzelmű egyénekkel töltötték be. Nemcsak a nagyszombati, de a pesti egyetemen is, amikor külföldi iskolákon a jeles képzettségű magyar tanároknak egész serege működött. Utánpótlás céljából magyar szakemberek nevelésére nem is gondoltak.

A tudományos élet és a tudományos intézetek hiánya miatt igen nehéz és nélkülözésekkel terhes volt a kevés magyar tudós élete is. Még a leghivatottabb tudósaink sem juthattak tudományos készültségüknek megfelelő munkakörhöz, mert nem voltak rendszeresített állások. Így Bolyai Farkas 1804-től 47 évig tanította a fizika és matematika elemeit a marosvásárhelyi reformátusok szerény liceumában, Brassai Sámuel pedig csak 73 éves korában jutott el a kolozsvári egyetem matematikai tanszékére. Nem talált megfelelő elhelyezkedést Magyarországon Grudy Dávid és 1836-ban Párizsban telepedett le. Mikrobiológiai felfedezéseivel (mikrosporon, trichophyton gombák, stb.) és mint a bőrkórtan művelője európai hírre tett szert.

E szemelvények megvilágítják azt a nehéz útat, melyet a magyar orvostudomány harcosainak meg kellett járniok a múltban. Ezt a nehéz és küzdelmes múltat igazán csak akkor érthetjük meg, ha megértjük a jelen nagyszerű eredményeit és eddig soha nem látott lehetőségeit is.

Az egyetemi és főiskolai sportbajnokság értékelése

Az elmúlt években az egyetemi fiatalok sokat panaszkodtak arról, hogy az egyetemen nincs megfelelő sportolási lehetőség. E panaszok helytállóak voltak, mert valóban nem foglalkozott sem a DISZ Bizottság, sem a Haladás az egyetemi fiatalok tömeges sportolási lehetőségeinek biztosításával, bár kétségtelen, hogy igen sokszor olyan komoly objektív nehézségek is voltak, mint a pálya és a felszerelés hiánya.

Ez év elején szervezte meg az egyetemi DISZ Bizottság a Haladással és a Testnevelési Tanszékkel karöltve először az egyetemi és főiskolai sportbajnokságot, amelynek elsősorban az volt a célja, hogy azoknak a fiataloknak biztosítson a kötelező testnevelésen túl sportolási lehetőséget, akik nem vesznek részt igazolt versenyzőként, vagy játékosként egyetlen sportszakosztály munkájában sem.

A tervezet szerint öt sportágban: atlétikában, kézilabdában kosárlabdában, labdarúgásban és röplabdában szerveztünk évfolyam, illetve kari bajnokságokat. Az irányítás és az objektív feltételek biztosítása a Haladás a Testnevelési tanszék és a DISZ Bizottság által történt. A bajnokságok május 8-án a Csongrád megyei ifjúsag II. Tavaszi Béketalálkozója alkalmával rendezett döntőn fejeződtek be.

A bajnokság megrendezésének első és legfontosabb eredménye az, hogy több mint 600 sportkörökön kívül álló fiatal vett részt a versenyeken. Először valósult meg az, hogy az éveken keresztül minden szervezettség és irányítás nélkül folyó kari versenyeket szervezett formában rendeztük meg és ezáltal jobban tudtuk biztosítani a felszereléseket és a pályát a mérkőzésekhez. Sikerült szervezetté tenni a kari sportfelelősök irányítását, így az egyes karokon belüli sportélet is lényegesen fellendült. Feltétlenül pozitív tény az is, hogy igen komoly tapasztalatokat szerveztünk a sportbajnokság rendezésével, amelyeket a következő években megfelelő módon hasznosítani tudunk. A munka során olyan hiányosságok is felvetődtek, amelyeknek kiküszöbölése feltétlenül szükséges a következő évben megrendezett bajnokságoknál.

Legnagyobb hibaként azt kell megemlítenünk, hogy egyes karokon, például a Jogi Karon a kari vezetőségek nem kellő lendülettel végezték munkájukat. Feltétlenül hiba volt a Főiskolán az, hogy a bajnokságok ideje alatt többször változott a kari sportfelelős, így nem volt kari irányítója az egész sportmunkának. Legeredményesebb munkát a Természettudományi Karon és a Bölcsészettudományi Karon végeztek.

A jövőben feltétlenül biztosítanunk kell, hogy az egyetem sportlétesítményei elsősorban az egyetemi fiataloké legyenek és nem kívülálló sportolóké. Teljesen jogos az egyetemi fiatalok panasza, hogy a kívülálló sportköröknek feltétlenül biztosítanak sportolási lehetőségeket. Egyetemi sportlétesítmények rongálásán kívül semmit sem tesznek az egyetemi sportért.

A felszereléseket a Testnevelési Tanszék és a Haladás biztosította, ez azonban a meglehetősen nagy létszám miatt kevésnek bizonyult. Igen komoly segítséget kapunk a Testnevelési Tanszék tanáraitól, akik fáradságot nem ismerve bármikor szívesen és hozzáértően vezették és irányították versenyeinket. Elért sikereink nagymértékben az ő munkájuknak is köszönhető.

Számszerű eredmények szerint az egyetemi és főiskolai sportbajnokságon I. helyezést 241 ponttal a Bölcsészkar, II. helyezést 217 ponttal a Természettudományi Kar, III. helyezést 186 ponttal az Orvosegyetem, IV. helyezést 111 ponttal a Jogi Kar fiataljai értek el.

A Pedagógiai Főiskola benevezett ugyan, de a versenyeken a Pécsett megrendezett Főiskolai Nap miatt nem tudott részt venni.

Összevetve az eredményeket és a tapasztalatlanságunkból eredő hiányosságainkat, úgy hisszük, az egyetemi és főiskolai sportbajnokság eredményesen zárult és minden lehetőség meg van arra, hogy az ez évi tapasztalatok alapján sokkal szervezettebben, alaposabban tudjuk megrendezni a jövő évi bajnokságokat.

Lazur Barna,
az Egyetemi Bizottság sportfelelőse
Lábdy Jenő,
a Haladás SK sportoktatási előadója.

A világ ifjúsága készül a varsói Világifjúsági Találkozóra

SZOVJETUNIÓ. Az Ukrán SZSZK állami táncegyüttesének tagjai — akiket küldötteknek javasoltak a Világifjúsági Találkozóra — új műsorral készülnek a VIT résztvevőinek szórakoztatására. A leningrádi komszomolisták lelkesen készülnek a júniusban megtartandó helyi fesztiválra, amelyet a varsói VIT jegyében rendeznek meg.

*

ROMÁNIA. Bukarestben „VIT-sarok" címmel kiállítást rendeztek fényképek, albumok, jelvények, oklevelek, ifjúsági zászlók, különféle nyelven kiadott újságok, folyóiratok felhasználásával. A kiállított tárgyakat román fiatalok gyűjtötték össze más nemzetek ifjúságával történt találkozásaik alkalmával.

*

ALBÁNIA. Tiranában megalakult az albán nemzeti előkészítő bizottság, élén Bedri Szpahiu-val, a népművelési és kulturális ügyek miniszterével. A városokban és falvakban lelkesen készülnek az ifjúsági kultúregyüttesek az V. VIT tiszteletére megrendezésre kerülő helyi és megyei válogató versenyekre. Új népi együttesek is alakultak az előkészületek során. Vlora megyében 89 énekkar, 164 tánccsoport, 29 énekes csoport, 23 balett-csoport, 9 népi hangszeres-együttes kezdte meg munkáját.

*

ARGENTINA. Előreláthatólag 150 fiatal érkezik a varsói Világifjúsági Találkozóra Argentinából. Május eleje óta a VIT-en résztvevő kulturális együttesek számos bemutatót tartottak.

*

DÉLAFRIKAI UNIÓ. Pályázatot hirdettek az ifjúság körében „Miért akarom a világbékét?" és „Mi akarok lenni, ha felnövök?" címmel. A nemzeti VIT előkészítő bizottság ezenkívül festészeti és szobrászati pályázatot is hirdet a varsói Világifjúsági Találkozó tiszteletére.

*

SZENEGÁL. Pünkösdkor Dakarban területi találkozót rendeztek, amelyen megválasztották a VIT-küldötteket. Szenegál különböző részein gyűléseket, kulturális előadásokat, sportversenyeket, kirándulásokat szerveznek a VIT előkészületei jegyében.

*

HOLLANDIA. Már 56 helyi VIT előkészítő bizottság működik. A holland VIT-küldöttség száma meghaladja az ezret. Húsztagú zenekar, nagy vegyes-kórus látogat el Varsóba. A küldöttség holland szájharmonikákat is visz magával a nagy seregszemlére. Folynak az előkészületek a Hollandián áthaladó VIT váltófutásban való részvételre, valamint az angol és a német ifjúság üdvözlésére a határon.

*

SVÉDORSZÁG. Eddig mintegy 300 filmelőadást rendeztek a varsói VIT népszerűsítésére.